

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ЗВО УКРАЇНИ

Сьогоднішні реалії пандемії зумовили стрімкий розвиток дистанційного навчання (ДН) та актуалізували необхідність створення якісного віртуального навчального середовища. ДН трактують як “організацію освітнього процесу (за дистанційною формою здобуття освіти або шляхом використання технологій дистанційного навчання в різних формах здобуття освіти) в умовах віддаленості один від одного його учасників та їх як правило опосередкованої взаємодії в освітньому середовищі, яке функціонує на базі сучасних освітніх, інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій” (Положення про дистанційне навчання, 2013).

Власне, ідея ДН, зокрема і іноземних мов, не є новою. Початок розвитку цієї форми навчання припадає на кінець 19 ст. Так, аналіз науково-педагогічної літератури (Борзенко, 2014; Шуневич, 2008) засвідчує, що відповідно до технологій навчання та засобів зв'язку у Європі і Північній Америці розвиток ДН відбувався у три етапи:

I етап: 1840-1960-ті рр. – кореспондентське навчання (реалізація навчання за допомогою паперових носіїв шляхом поштового зв'язку).
II етап: 1970-1980-ті рр. – відкрите ДН (використання аудіо-, відеоматеріалів, компакт-дисків, аудіо- та телекомунікації).

III етап: 1990-ті-рр. - 2021 р. – електронне ДН (здійснення навчання у віртуальному навчальному середовищі у формі дистанційних електронних курсів).

Однак, на пострадянському просторі цей процес розпочався значно пізніше: у країнах колишнього Радянського Союзу поява кореспондентського навчання припадає на 1920-ті роки, а в Україні – на 1990-ті роки і співвідноситься з діяльністю “ЄШКО”. Цей факт значною мірою пояснює низку проблем, з якими стикнулись викладачі іноземних мов, працюючи дистанційно, а також вказує на необхідність запозичення досвіду реалізації ДН у країнах Західної Європи та Північної Америки.

Вивчення науково-літературних джерел, нормативних документів (Борзенко, 2014; Ногай, 2012; Положення про дистанційне навчання, 2013; Шуневич, 2008) та практичного досвіду роботи українських ЗВО дає змогу виділити два сучасні напрями розвитку електронного ДН в Україні:

1) застосування дистанційної форми як окремої форми навчання;

2) використання комбінованого (змішаного) навчання.

До 2020 року у вітчизняній системі вищої освіти привілеював другий напрям. Однак, впровадження карантинних заходів щодо запобігання поширенню COVID-19 призвело до вимушеного переходу всіх ЗВО України з очної форми навчання на дистанційну.

Проаналізувавши перший напрям розвитку електронного ДН у нашій країні, ми дійшли висновку, що застосування ДН як окремої форми навчання у сфері вищої освіти загалом, та іноземних мов зокрема перебуває на початковій стадії впровадження і потребує подальшого розроблення наукового обґрунтування, вдосконалення системи нормативно-правового врегулювання, покращення матеріально-технічної бази українських ЗВО. Важливим є сприяння неперервному розвитку професійної компетентності викладачів іноземних мов щодо організації та здійснення процесу навчання з використанням технологій ДН, а також забезпечення науково-педагогічних працівників у процесі розробки й використання електронних дистанційних курсів консультативною допомогою досвідчених програмістів, методистів, психологів, дизайнерів та інших фахівців.

З метою реалізації вищевказаних завдань вважаємо за доцільне проаналізувати діяльність таких організацій, як Міжнародного об'єднання з питань технології в освіті (The International Society for Technology in Education, ISTE) та Асоціації дистанційного навчання США (The United States Distance Learning Association, USDLA). Основним завданням ISTE і USDLA є розроблення загальної стратегії та стандартів ДН, а також надання інформаційної підтримки й консультативної допомоги у забезпеченні дистанційної освіти. Виокремлення прогресивних ідей досвіду діяльності цих організацій і їх подальша імплементація у вітчизняну систему вищої освіти сприятиме підвищенню якості електронного ДН іноземних мов у ЗВО України.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Борзенко, О. П. (2014) Напрями організації дистанційного навчання студентської молоді Канади. *Теорія та методика навчання та виховання*, 35, 15–22, URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/znphnpu_ttmniv_2014_35_4.pdf.

2. Ногай, В. П. (2012) Інтеграція очної та дистанційної форм навчання мови у ВНЗ. *Особистість в єдиному освітньому просторі* :

зб. наук. ст. III Міжнародного Форуму, м. Запоріжжя, 26–29 квітня, URL: http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp9/nogaj.pdf

3. Положення про дистанційне навчання (2013). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>

4. Шуневич, Б. І. (2008) *Розвиток дистанційного навчання у вищій школі країн Європи та Північної Америки*. (Автореф. дис. докт. пед. наук). Інститут вищої освіти Академії педагогічних наук України, Київ, 38.

**Юрковська Майя
Вінниця**

МОВНОСТИЛІСТИЧНІ ПРИЙОМИ КОМІЧНОГО В АНГЛОМОВНІЙ АНІМАЦІЙНІЙ КОМЕДІЇ CARS

Засоби досягнення комічного ефекту в сучасній анімаційній комедії істотно відрізняються від тих, що використовувалися принаймні декілька десятиліть тому. В сучасних анімаційних фільмах персонажі, та обставини, в які вони потрапляють, безумовно сприяють появі комічного змісту, проте найчастіше викликає сміхову реакцію глядача саме мовна гра, яка ґрунтується у більшості випадків на порушеннях правил мовного узусу на всіх мовних рівнях — від фонем до цілого тексту. Невідповідності, неточності та відхилення від норми сприймаються глядачем не як фактичні помилки, а як навмисні, і відповідно сприяють появі комічного ефекту.

Далі розглянемо, якими мовними явищами обумовлений гумор в сучасному анімаційному фільмі, як ці явища функціонують на вербальному (фонетичному, морфологічному, синтаксичному та текстовому) рівні.

Матеріалом дослідження було обрано англomовну анімаційну комедію *Cars* (2006) та її сиквел *Cars 2* (2011) загальною тривалістю 223 хв. Мовна вибірка склала 34 одиниці дослідження різних мовних рівнів (фонетичного, морфологічного, лексичного, рівня словосполучення та текстового).

На фонетичному рівні сміх часто є наслідком відхилень від норм вимови. Чим більші порушення норми, тим вірогіднішим є комізм.

Джерелом гумору часто є мовні дефекти та мовленнєві помилки персонажа. Для їх передачі використовується шиболет, який в стилістиці визначаються як сукупність характеристик усного мовлення чи письмового тексту, що дозволяють судити не про зміст сказаного